

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

25 март 2014 г.

14:00 ч.

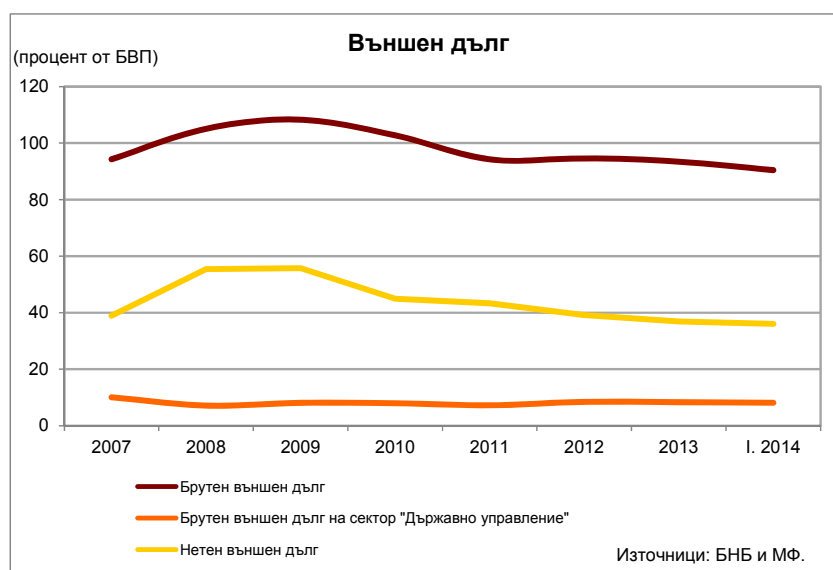
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

Януари 2014 г.

Брутният външен дълг¹ в края на януари 2014 г. е 37 268.6 млн. евро (90.4% от БВП²), което е със 70.2 млн. евро (0.2%) по-малко в сравнение с края на 2013 г. (37 338.9 млн. евро, 93.5% от БВП). Спрямо януари 2013 г. дългът намалява с 98 млн. евро (0.3%).

В края на януари 2014 г. *дългосрочните задължения* са 27 658.3 млн. евро (74.2% от брутния дълг, 67.1% от БВП), като нарастват с 64.9 млн. евро (0.2%) спрямо края на 2013 г. (27 593.3 млн. евро, 73.9% от дълга, 69.1% от БВП). Спрямо януари 2013 г. дългосрочните задължения нарастват с 620.6 млн. евро (2.3%). *Краткосрочните задължения* възлизат на 9 610.3 млн. евро (25.8% от брутния дълг, 23.3% от БВП) и намаляват със 135.2 млн. евро (1.4%) спрямо края на 2013 г. (9745.5 млн. евро, 26.1% от дълга, 24.4% от БВП). Спрямо януари 2013 г. краткосрочният външен дълг намалява със 718.6 млн. евро (7%).

Брутният външен дълг на сектор *Държавно управление* в края на януари 2014 г. е 3353.2 млн. евро³ (8.1% от БВП). Спрямо края на 2013 г. (3331.7 млн. евро, 8.3% от БВП) той нараства с 21.6 млн. евро (0.6%). Спрямо януари 2013 г. дългът на сектора нараства със 191.6 млн. евро (6.1%).

Външните задължения на сектор *Банки* са 5683.7 млн. евро (13.8% от БВП). Те се понижават със 73.8 млн. евро (1.3%) спрямо края на 2013 г. (5757.5 млн. евро, 14.4% от БВП). Спрямо януари 2013 г. дългът на сектор *Банки* намалява с 632.2 млн. евро (10%). Дългът на *Други сектори*⁴ е 12 305.1 млн. евро (29.9% от БВП). Той намалява със 71.5 млн. евро (0.6%) спрямо края на 2013 г. (12 376.5 млн. евро, 31% от БВП). Спрямо януари 2013 г. дългът на сектора

¹ Предварителни данни. Данните за периода януари 2012 г. – декември 2013 г. са ревизирани. Съгласно методологическите бележки, с отчета за февруари 2014 г. ще бъдат направени ревизии на данните за януари 2014 г. Методологическите бележки за външния дълг са публикувани на интернет страницата на БНБ (www.bnb.bg, секция *Статистика/Външен сектор/Брутен външен дълг*).

² При БВП в размер на 41 204 млн. евро за 2014 г. (оценка на БНБ) и 39 939.7 млн. евро за 2013 г. (данни на НСИ от 5.03.2014 г.).

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Поради тримесечната отчетност на фирмите данните подлежат на ревизия.

нараства с 227.4 млн. евро (1.9%). В края на януари 2014 г. *вътрешнофирменото кредитиране*⁴ е 15 926.6 млн. евро (38.7% от БВП), което е с 53.5 млн. евро (0.3%) повече в сравнение с края на 2013 г. (15 873.2 млн. евро, 39.7% от БВП). Прямо януари 2013 г. вътрешнофирменото кредитиране нараства със 115.3 млн. евро (0.7%).

През януари 2014 г. **получените кредити и депозити** от нерезиденти са 87.7 евро (0.2% от БВП) при 372.7 млн. евро (0.9% от БВП) за януари 2013 г. От тях за отчетния период 15.4 млн. евро (17.6% от общия размер) са за сектор *Държавно управление*, 48.3 млн. евро (55.1%) – за сектор *Банки*, 8.8 млн. евро (10%) – за *Други сектори*⁴ и 15.2 млн. евро (17.4%) са *вътрешнофирмено кредитиране*⁴.

През януари 2014 г. извършените плащания по **обслужването на brutния външен дълг** са 289.2 млн. евро (0.7% от БВП) при 794.2 млн. евро (2% от БВП) за същия период на 2013 г.⁴

Нетният външен дълг⁵ в края на януари 2014 г. е 14 850.2 млн. евро. Той нараства със 108.2 млн. евро (0.7%) спрямо края на 2013 г. (14 742 млн. евро). Повишението се дължи на по-голямото намаление на *брутните външни активи* (със 178.4 млн. евро, 0.8%) в сравнение с намалението на *brutния външен дълг* (със 70.2 млн. евро, 0.2%). Като процент от БВП в края на януари 2014 г. *нетният външен дълг* възлиза на 36%, намалявайки с 0.9 процентни пункта спрямо края на 2013 г. (36.9%).

⁵ *Нетният външен дълг* е изчислен като разликата между размера на brutния външен дълг и размера на брутните външни активи. Брутните външни активи включват резервните активи на БНБ, активите на банките в чужбина и депозитите на нефинансовия сектор в чужбина.

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	I. 2013		XII. 2013		I. 2014		I. 2014/ XII. 2013		I. 2014/ I. 2013	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
I. Държавно управление²	3161.6	7.9	3331.7	8.3	3353.2	8.1	21.6	0.6	191.6	6.1
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	3161.6	7.9	3331.7	8.3	3353.2	8.1	21.6	0.6	191.6	6.1
Облигации, притежавани от нерезиденти ³	1026.2	2.6	967.3	2.4	984.1	2.4	16.8	1.7	-42.1	-4.1
Заеми	2135.4	5.3	2364.3	5.9	2369.1	5.7	4.8	0.2	233.7	10.9
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
III. Банки⁴	6315.9	15.8	5757.5	14.4	5683.7	13.8	-73.8	-1.3	-632.2	-10.0
Краткосрочни	4681.3	11.7	4305.9	10.8	4168.9	10.1	-137.0	-3.2	-512.4	-10.9
Заеми	1116.7	2.8	1427.1	3.6	1432.4	3.5	5.3	0.4	315.8	28.3
Депозити	3482.6	8.7	2806.8	7.0	2641.7	6.4	-165.1	-5.9	-840.9	-24.1
Други задължения	82.1	0.2	72.0	0.2	94.8	0.2	22.8	31.6	12.7	15.5
Дългосрочни	1634.6	4.1	1451.6	3.6	1514.8	3.7	63.2	4.4	-119.8	-7.3
Облигации	73.0	0.2	121.0	0.3	121.0	0.3	0.0	0.0	48.0	65.8
Заеми	1561.6	3.9	1330.6	3.3	1393.8	3.4	63.2	4.8	-167.8	-10.7
IV. Други сектори⁵	12077.6	30.2	12376.5	31.0	12305.1	29.9	-71.5	-0.6	227.4	1.9
Краткосрочни	5647.6	14.1	5439.6	13.6	5441.5	13.2	1.9	0.0	-206.1	-3.7
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
Заеми	4219.8	10.6	3927.4	9.8	3929.3	9.5	1.9	0.0	-290.5	-6.9
Търговски кредити	1427.8	3.6	1512.2	3.8	1512.2	3.7	0.0	0.0	84.4	5.9
Дългосрочни	6430.0	16.1	6936.9	17.4	6863.6	16.7	-73.3	-1.1	433.6	6.7
Облигации	142.0	0.4	993.2	2.5	995.3	2.4	2.1	0.2	853.3	601.1
Заеми	6288.1	15.7	5943.7	14.9	5868.3	14.2	-75.4	-1.3	-419.8	-6.7
Други задължения	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	-
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	15811.4	39.6	15873.2	39.7	15926.6	38.7	53.5	0.3	115.3	0.7
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	37366.6	93.6	37338.9	93.5	37268.6	90.4	-70.2	-0.2	-98.0	-0.3

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ¹
(По институционални сектори)

	I. 2013		XII. 2013		I. 2014		I. 2014/ XII. 2013		I. 2014/ I. 2013	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
Допълнителни показатели										
Дългосрочен външен дълг ⁶	27037.6	67.7	27593.3	69.1	27658.3	67.1	64.9	0.2	620.6	2.3
Краткосрочен външен дълг	10328.9	25.9	9745.5	24.4	9610.3	23.3	-135.2	-1.4	-718.6	-7.0
Външен дълг на публичния сектор ⁷	4249.3	10.6	4062.4	10.2	4089.3	9.9	26.9	0.7	-160.0	-3.8
Външен дълг на частния сектор	33117.3	82.9	33276.5	83.3	33179.3	80.5	-97.2	-0.3	62.0	0.2
Револвиращи кредити ⁸	4293.0	10.7	4287.4	10.7	4311.2	10.5	23.8	0.6	18.2	0.4
Търговски кредити ^{8,9}	2892.2	7.2	2987.0	7.5	2987.0	7.2	0.0	0.0	94.7	3.3
Заеми, платими при поискване ⁸	8072.4	20.2	7963.4	19.9	7992.8	19.4	29.5	0.4	-79.6	-1.0
вкл. вътрешнофирмени заеми	5211.7	13.0	5058.7	12.7	5086.9	12.3	28.2	0.6	-124.8	-2.4
вкл. заеми на банки	164.0	0.4	179.0	0.4	179.0	0.4	0.0	0.0	15.0	9.1
Заеми без краен срок по договор ¹⁰	973.6	2.4	1083.4	2.7	1083.7	2.6	0.4	0.0	110.2	11.3
вкл. вътрешнофирмени заеми	426.4	1.1	480.0	1.2	479.5	1.2	-0.5	-0.1	53.1	12.4
вкл. заеми на банки	76.6	0.2	72.8	0.2	72.6	0.2	-0.2	-0.2	-4.0	-5.2
Разпределени СПТ ¹¹	694.9	1.7	682.5	1.7	693.4	1.7	10.9	1.6	-1.5	-0.2

¹ Предварителни данни. Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2014 г. към 19 февруари 2014 г.

Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Включват се облигациите по външния дълг, емитирани на международните пазари и държавни ценни книжа (деноминирани в левове и чуждестранна валута), притежавани от нерезиденти.

Поради прилагането на резидентния принцип, дългът се намалява с обема на ценните книжа, емитирани от резиденти на международните финансови пазари и притежавани от резиденти.

⁴ По данни от банките (вкл. данни за банките от публичния и частния сектор). Не са включени депозитите, свързани с условия задължения.

⁵ Данни за фирмите от публичния и частния сектор, вкл. държавногарантираните кредити, физически лица. Не се включват вътрешнофирмените заеми.

Данните обхващат само кредитите, декларирани в БНБ и за които тя е получила информация.

⁶ В съответствие с изискванията на *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*External Debt Statistics, Guide for Compilers and Users, IMF 2003*) пар. 3.14 и 7.5

задълженията по преки инвестиции се включват в размера на дългосрочния външен дълг.

⁷ Включва външния дълг на сектор *Държавно управление*, на банките от публичния сектор, на нефинансовите предприятия от публичния сектор, както и публичногарантирания външен дълг на частния сектор (съгласно пар. 5.5–5.6 на *External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, 2003*). Източник: Министерството на финансите, Българската народна банка, банките, местните компании.

⁸ Данните се включват в размера на *брутния външен дълг*.

⁹ Поради тримесечната отчетност на фирмите, данните подлежат на ревизия.

¹⁰ Съгласно *Ръководството по статистика на външния дълг*, 2003 г. (*External Debt Statistics, Guide for Compilers and Users, IMF 2003*) пар. 69, заеми без определен срок по договор се считат за дългосрочни.

¹¹ В съответствие с петото издание на "Ръководство по платежен баланс", МВФ, 1993, размерът на разпределените през м. август и м. септември 2009 г. СПТ се отразяват само в резервните активи.

Съгласно шестото издание на "Ръководството по платежен баланс", разпределените СПТ следва да се отразят като дългосрочни задължения на Централната банка. За целите на националната и европейската статистика на външния сектор, Българската народна банка ще приложи тези изисквания през м. септември 2014 г., с отчета за юли 2014 г.

ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДЕПОЗИТИ
(По институционални сектори¹)

(в млн. евро)

	I. 2013	I. 2014	Промяна ²
I. Държавно управление³	11.5	15.4	3.9
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	11.5	15.4	3.9
Облигации ⁴	0.0	13.6	13.6
Заеми	11.5	1.8	-9.7
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0
III. Банки⁵	10.9	48.3	37.4
Краткосрочни	7.8	33.3	25.4
Заеми	6.0	10.0	4.1
Депозити ⁶	0.0	0.0	0.0
Други задължения	1.9	23.2	21.4
Дългосрочни	3.1	15.0	11.9
Облигации	0.0	0.0	0.0
Заеми	3.1	15.0	11.9
IV. Други сектори⁷	105.3	8.8	-96.5
Краткосрочни	26.9	2.7	-24.2
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0
Заеми	26.9	2.7	-24.2
Други задължения	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	78.5	6.1	-72.4
Облигации	0.8	2.1	1.3
Заеми	77.6	4.0	-73.7
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	245.0	15.2	-229.7
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	372.7	87.7	-285.0

Дългосрочен външен дълг ⁸	338.0	51.7	-286.3
Краткосрочен външен дълг	34.7	36.0	1.3
Външен дълг на публичния сектор	11.5	15.4	3.9
Външен дълг на частния сектор	361.2	72.3	-288.9
Револвиращи кредити ⁹	686.0	27.2	-658.8
Търговски кредити ^{9,10}	36.0	0.0	-36.0

¹ Фактически получени кредити и депозити. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съ

² Промяна за периода януари 2014 г. спрямо януари 2013 г.

³ Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни з към 19 февруари 2014 г. Не включва данни за задълженията на фирмите от публичния сектор, включително за държавногарант

⁴ Подстатията включва изменението на задълженията към нерезиденти в резултат на сделки с резиденти. Преминването на об от резиденти към нерезиденти представлява нарастване на задълженията към нерезиденти и се отразява със знак плюс.

⁵ По данни от банките.

⁶ Не са включени получените депозити, свързани с условни задължения.

⁷ Включва получени кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация, както и кредити (източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2014 г. към 19 февруари 2014 г.).

⁸ В съответствие с изискванията на Ръководството по статистика на външния дълг, 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, IMF 2003) т.3.14 и 7.5 получените кредити по преки инвестиции се включват в дългосрочния външен дълг.

⁹ Данните не се включват в таблицата *Получени кредити и депозити по институционални сектори*.

¹⁰ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в таблиците към *Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12)*, а нетното намаление - в таблиците към *Обслужване на брутния външен дълг (приложения 13 и 14)*.

**ОБСЛУЖВАНЕ НА БРУТНИЯ ВЪНШЕН ДЪЛГ
(По институционални сектори¹)**

(в млн. евро)

	I. 2013			I. 2014			Промяна ²		
	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо	Главница	Лихва	Общо
I. Държавно управление ³	302.5	41.6	344.1	4.4	15.2	19.6	-298.1	-26.4	-324.5
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	302.5	41.6	344.1	4.4	15.2	19.6	-298.1	-26.4	-324.5
Облигации ⁴	301.4	41.6	343.0	2.9	14.9	17.8	-298.6	-26.6	-325.2
Заеми	1.1	0.0	1.1	1.5	0.3	1.8	0.4	0.3	0.7
II. Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
III. Банки ⁵	131.0	4.3	135.3	181.2	3.5	184.7	50.2	-0.8	49.4
Краткосрочни	124.1	0.0	124.1	177.1	0.0	177.2	53.1	0.0	53.1
Заеми	13.7	0.0	13.7	7.5	0.0	7.5	-6.2	0.0	-6.2
Депозити	109.2	0.0	109.2	168.9	0.0	168.9	59.7	0.0	59.7
Други задължения	1.1	0.0	1.1	0.7	0.0	0.7	-0.4	0.0	-0.4
Дългосрочни	6.9	4.3	11.2	4.0	3.5	7.5	-2.9	-0.8	-3.7
Облигации	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	6.9	4.3	11.2	4.0	3.5	7.5	-2.9	-0.8	-3.7
IV. Други сектори ⁶	82.5	12.3	94.8	40.1	6.2	46.3	-42.5	-6.1	-48.5
Краткосрочни	20.2	0.7	20.9	1.0	0.0	1.0	-19.2	-0.7	-19.9
Инструменти на паричния пазар	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	20.2	0.7	20.9	1.0	0.0	1.0	-19.2	-0.7	-19.9
Други задължения	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	62.3	11.6	73.9	39.1	6.2	45.3	-23.2	-5.4	-28.6
Облигации	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Заеми	62.3	11.6	73.9	39.1	6.2	45.3	-23.2	-5.4	-28.6
V. Преки инвестиции: вътрешнофирмено кредитиране	199.0	20.9	219.9	32.6	5.9	38.6	-166.4	-15.0	-181.4
БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ (I+II+III+IV+V)	715.0	79.1	794.2	258.3	30.9	289.2	-456.8	-48.3	-505.0

Дългосрочен външен дълг ⁷	570.8	78.4	649.2	80.2	30.8	111.0	-490.6	-47.6	-538.2
Краткосрочен външен дълг	144.3	0.7	145.0	178.1	0.1	178.2	33.9	-0.7	33.2
Външен дълг на публичния сектор	311.1	43.3	354.4	8.2	15.3	23.5	-302.9	-28.0	-330.9
Външен дълг на частния сектор	403.9	35.8	439.7	250.1	15.5	265.6	-153.8	-20.3	-174.1
Револвиращи кредити ⁸	586.8	2.7	589.6	13.9	0.3	14.1	-573.0	-2.5	-575.4
Търговски кредити ^{8,9}	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Фактически плащания. Предварителни данни. Данните са преизчислени в евро по средномесечен курс на съответните валути.

² Промяна за периода януари 2014 г. спрямо януари 2013 г.

³ Източник: Регистър на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите - предварителни данни за януари 2014 г. към 19 февруари 2014 г. Не включва данни за плащанията на фирмите от публичния сектор и за държавногарантирания дълг.

⁴ Поради прилагане на резидентния принцип, плащанията по външния дълг се намаляват с плащанията по ценни книжа, притежавани от резиденти и се увеличават с размера на преминалите от нерезиденти към резиденти ценни книжа (емитирани от резиденти на международните финансови пазари).

⁵ По данни от банките. Не са включени депозитите, свързани с условни задължения.

⁶ Включва извършени плащания на главници и лихви по кредити (без вътрешнофирмени кредити), декларирани в БНБ и за които тя е получила информация и плащанията по държавногарантирания дълг.

⁷ В съответствие с изискванията на Ръководството по статистика на външния дълг 2003 г. (EXTERNAL DEBT STATISTICS, Guide for Compilers and Users, IMF 2003)

т.3.14 и 7.5 плащанията по преки инвестиции се включват в обслужването на дългосрочния външен дълг.

⁸ Данните не се включват в таблиците Обслужване на brutния външен дълг.

⁹ Нетното нарастване на размера на получените търговски кредити през отчетния месец се отразява в таблиците за Получени кредити и депозити (приложения 11 и 12), а нетното намаление - в таблиците за Обслужване на brutния външен дълг (приложения 13 и 14).